

INVOCAREA EXCEPȚIILOR PRIVIND PROTECȚIA DATELOR CARE AU CARACTER PERSONAL ÎN MATERIA EXECUTĂRII SILITE¹

Prof. univ. dr. Augustin FUEREA

Abstract

The principles of, and rules on the protection of natural persons with regard to the processing of their personal data should, whatever their nationality or residence, respect their fundamental rights and freedoms, in particular their right to the protection of personal data allows European Union citizens to better control their personal data. It also modernises and unifies rules allowing businesses to reduce red tape and to benefit from greater consumer trust. The general data protection regulation is part of the EU data protection reform package, along with the data protection directive for police and criminal justice authorities. Some exceptions are invoked in a limited number of cases.

Keywords: *data protection, general exceptions, specific exceptions, enforcement, Regulation (EU) 2016/679, Directive 95/46/EC.*

1. Aspecte generale

Trăsăturile pe care le întâlnim, atât în alte materii, dar și cu privire la protecția datelor care au caracter personal², sunt: vastitatea, dinamica, precum și complexitatea problematicii protecției datelor care au caracter personal.

---

¹ Materialul a fost susținut în cadrul Conferinței naționale „GDPR în executarea silită”, din 15 aprilie 2021.

² Varianta oficială în limba română a Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (publicată în JO L 281, 23.11.1995) folosește expresia „date cu caracter personal”. Aceeași expresie o întâlnim întrebuințată și în varianta oficială în limba română a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în JO L 119, 4.5.2016. În doctrina domeniului, constatăm că este folosită și expresia „date personale” (C. Jugastru, *Proceduri și autorități în noul drept european al protecției datelor cu caracter personal (I)*, Revista Universul

Caracteristicile care diferențiază această problematică de alte materii și care intră sub incidența dreptului intern, european și internațional se referă, în principal, la două aspecte, și anume: echilibrul, pe de o parte, și constanta perpetuă evoluție, pe de altă parte.

Prezentând, pe scurt, trăsăturile din prima categorie constatăm următoarele:

a) *Vastitatea problematicii protecției datelor care au caracter personal* ne este sugerată chiar de legislativul Uniunii Europene, care, atunci când a definit datele care au caracter personal în cuprinsul Directivei 95/46/CE³, în intenția pe care o intuim de a le enumera, primul concept, lămuritor sau, dimpotrivă, generator de numeroase controverse, este acela potrivit căruia intră în categoria datelor care au caracter personal „*orice informație (singular!)*⁴ cu referire la o persoană fizică identificată sau identificabilă”⁵.

După mai bine de 20 de ani, legislativul Uniunii Europene, în componența sa bicamerală, statuând, de data aceasta, prin intermediul unui regulament⁶, nu aduce modificări de fond, substanța rămânând aceeași, schimbările fiind numai de formă, precizând că „*date cu caracter personal înseamnă orice informații (plural!)*⁷ privind o persoană fizică identificată sau identificabilă”. Observăm faptul că, și în cazul Regulamentului (UE) 2016/679 se menține același concept „*orice*”, motiv pentru care, în funcție de profunzimea demersului pe care îl întreprindem, numărul datelor care au caracter personal variază de la câteva zeci sau depășind chiar o sută, cea mai importantă rămânând, invariabil, ultima, și anume „și multe altele”.

Cu titlu de exemplu, invocăm diferențele înregistrate între cele două definiții consacrate prin cele două acte juridice, mai sus invocate, în sensul că Regulamentul include, în definiție, ca intrând în categoria datelor care au caracter personal ale persoanei fizice, în plus față de directivă și „date de localizare”, dar și „un identificator online”, iar atunci când trimite la „unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale” le adaugă celor „fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale” pe cele „genetice”. Privind cu atenție la modificările apărute în numai 20 de ani, este imposibil să nu ne întrebăm ce modificări vor apărea, inclusiv din această perspectivă, peste încă 20, 40 sau 60 de ani, pentru a nu privi mai departe, în timp.

Nu întâmplător, grupul de lucru special constituit pentru protecția persoanelor în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal potrivit art. 29 din

---

Juridic, nr. 6/2017, p.112 ș.a.). În ceea ce ne privește, în cuprinsul articolului, vom folosi expresia „date care au caracter personal”, atunci când este vorba despre propriile aprecieri/opinii și expresia „date cu caracter personal”, în cazul trimiterilor la legislația care se exprimă în acest sens.

³ *Precitată.*

⁴ Nota noastră.

⁵ Art. 2 lit. a) din Directivă.

⁶ Regulamentul (UE) 2016/679, *precitat.*

⁷ Nota noastră.

Directiva 95/46/CE, la data de 20 iulie 2007, a adoptat un Aviz privind conceptul de date cu caracter personal⁸. O analiză similară am putea realiza și cu privire la un alt concept definit, de asemenea, prin cele două acte juridice ale Uniunii Europene, și anume „prelucrarea datelor cu caracter personal” care, și într-un caz și în altul, invocă același termen – „orice”, făcând vorbire despre o „operațiune sau serie de operațiuni care se efectuează asupra datelor cu caracter personal”⁹ sau despre o „operațiuni sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal”¹⁰, diferențele fiind neînsemnate.

b) *Dinamica internă, europeană și internațională* vizează, între altele, transformările de natură politică, economică, tehnică, socială, culturală, și nu numai, transformări care sunt însoțite, în mod inevitabil, de modificări care au un pronunțat caracter legislativ, intervenind atât în plan fundamental, principal, dar și la nivel derivat, secundar. Această dinamică nu poate fi desprinsă de caracterul istoric asupra căruia nu vom stăruii în analiza noastră. Desele și densele schimbări care au loc în societatea internă, europeană și internațională sunt de natură să atragă, fără echivoc, evoluții și în materia protecției datelor care au caracter personal (multiplicarea numărului acestora, respectiv a instituțiilor și mecanismelor care contribuie la protecția lor, este edificatoare).

c) *Complexitatea determinată de numeroasele interferențe interdisciplinare* este dată de modalitățile diferite de abordare, dar nu numai. Perspectivele sunt și vor fi, în continuare, diferite¹¹. Celor de natură juridică li se adaugă, fără îndoială, cele de natură politică, economică, socială, culturală, istorică, filosofică, religioasă, medicală, tehnică, sociologică, dar și psihologică, fiecărei perspective fiindu-i specifice variabile dintre cele mai numeroase.

Caracteristicile care fac să diferențieze problematica protecției datelor care au caracter personal de alte domenii care intră sau nu sub incidența drepturilor fundamentale ale omului sunt cele care se referă la constanta și perpetua evoluție, respectiv la echilibrul care trebuie păstrat, inclusiv în această materie. Constanta și perpetua evoluție a acestei problematice este interferență caracterului istoric al datelor care au caracter personal și, bineînțeles, al protecției acestora. Chiar dacă această frenezie aparține etapei actuale¹², îndeosebi din anul 2018, de când discutăm despre aplicarea Regulamentului (UE) 2016/679, la nivel internațional

---

⁸ Avizul nr. 4/2007, 01248/07/RO WP 136, disponibil la https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp136_ro.pdf (accesat la 12 aprilie 2021).

⁹ Art. 2 lit. b) din Directiva 95/46/CE.

¹⁰ Art. 4 pct. 2 din Regulamentul (UE) 2016/679.

¹¹ A se vedea A. Fuerea, R.-M. Popescu, în J.J. Rijpma (Ed.), *The new data protection regime. Setting global standards for the right to personal data protection*, vol. 2, The XXIX FIDE Congress in the Hague 2020 Congress publications, pp. 513-524, dar și rapoartele de țară ale altor state.

¹² A. Fuerea, *Aplicarea Regulamentului privind protecția datelor*, în Revista Dreptul nr. 7/2018, pp. 100-116.

constatăm că au existat preocupări încă din anul 1948¹³, iar la nivel european, încă din anul 1950¹⁴. Acestor demersuri li se adaugă cele din anul 1981 care au determinat chiar o simbolistică aparte în domeniu, odată cu adoptarea Convenției de la Strasbourg¹⁵.

Echilibrul necesită dezvoltări suplimentare, absolut necesare unui astfel de demers, motiv pentru care îl analizăm distinct, în continuare.

2. Echilibrul - componentă esențială a excepțiilor în materia protecției datelor care au caracter personal

Echilibrul, la rândul său, incumbă mai multe aspecte. Primul, și cel mai important aspect, apreciem că ne este pus la dispoziție chiar de legislativul Uniunii Europene prin denumirea complexă pe care o atribuie atât Directivei 95/46/CE, cât și Regulamentului (UE) 2016/679. O astfel de denumire nu lasă loc de echivoc cu privire la echilibru. De ce? Pentru că aceste două acte juridice ale Uniunii Europene, chiar din titlu fac vorbire, pe de o parte, despre „protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal” și, pe de altă parte, despre „libera circulație a acestor date”. Echilibrul este cu privire la *regulile* stabilite atât prin Directivă, cât și prin Regulament referitoare la protecția datelor care au caracter personal, în timp ce *excepțiile* trimit la libera circulație a acestor date. Un astfel de echilibru între reguli și excepții determină, la rândul său, un altul în mod necesar, și anume echilibrul între drepturi și obligații. Acestea din urmă pot fi coroborate cu tot ceea ce numim ca având caracter relativ ori absolut în materie de protecție a datelor care au caracter personal. Se adaugă, în mod inevitabil, echilibrul necesar a fi menținut între două categorii de subiecte de drept implicate, și anume: persoanele ale căror date care au caracter personal sunt prelucrate și personale care au calitatea de a prelucra astfel de date. Din punctul de vedere al grupurilor-țintă vizate, avem în vedere persoanele cărora li se aplică legislația

¹³ 10 decembrie 1948 - Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 12: „Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei și reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri”.

¹⁴ Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 8 - Dreptul la respectarea vieții private și de familie: „1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale. 2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora”.

¹⁵ Convenția de la Strasbourg pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, adoptată la 28 ianuarie 1981, ratificată de România prin Legea nr. 682/2001, publicată în M. Of. nr. 830 din 21 decembrie 2001.

domeniului („persoanele vizate”, din mediul public sau privat), la care se adaugă persoanele care aplică o astfel de legislație (internă, europeană și internațională), ținând seama de obligațiile profesionale pe care le au. Prin urmare, în cadrul acestui tip de echilibru, întâlnim, față în față (direct sau online), pe de o parte, particularii, persoane fizice în calitate de „persoane vizate” cărora li se prelucrează astfel de date, și, pe de altă parte, tot particularii, persoane fizice, dar, de data aceasta, ca profesioniști, potrivit legislației domeniului, care se alătură persoanelor juridice care au statut de operatori sau persoane împuternicite de operatori implicate în prelucrarea datelor care au caracter personal. Realismul declarat și confirmat în domeniul protecției datelor care au caracter personal este pus în valoare chiar din preambulul Regulamentului (UE) 2016/679, care, la considerentul 4, menționează faptul că un astfel de drept, nefiind unul absolut, trebuie luat în considerare în raport cu „funcția pe care o îndeplinește în societate și echilibrat cu alte drepturi fundamentale, în conformitate cu principiul proporționalității”. Rezultă, cu claritatea specifică unui demers la acest nivel, faptul că nici Regulamentul și nici Directiva¹⁶ nu își propun să se ajungă la un blocaj al pieței interne a Uniunii Europene. Dimpotrivă, în condițiile unor abuzuri, generate de evoluțiile tehnologice, Directiva și, în prezent, Regulamentul își propun „să contribuie la realizarea unui spațiu de libertate, securitate, [dar]¹⁷ și de justiție și a unei uniuni economice, la progresul economic și social, la consolidarea și convergența economiilor în cadrul pieței interne și la bunăstarea persoanelor fizice”¹⁸.

3. Excepțiile generale aplicabile în materia executării silite

Excepțiile urmează logica regulilor, în sensul că ambele au fie caracter general, adresându-se tuturor profesiilor juridice, dar nu numai, fie caracter particular/specific, făcând trimitere doar la anumite profesii juridice, și nu numai¹⁹.

Sediul derivat, actual, al materiei îl reprezintă Regulamentul (UE) 2016/679²⁰ care trimite la excepțiile care pot fi invocate în orice domeniu, prin urmare, având caracter general. În primul rând, este vorba despre o reglementare care trimite direct la persoanele fizice²¹, nu la persoanele juridice. Demn de reținut, încă de la

---

¹⁶ În privința celor două izvoare de drept derivat al Uniunii Europene, a se vedea M.A. Dumitrașcu, R.-M. Popescu, *Dreptul Uniunii Europene. Sinteze și aplicații*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2015, pp. 132-133.

¹⁷ Nota noastră.

¹⁸ Considerentul 2 din preambulul Regulamentului.

¹⁹ A se vedea A. Fuerea, *Aplicarea legislației, în materia protecției datelor cu caracter personal, de către practicienii în insolvență*, în *Revista Universul Juridic* nr. 12/2020, pp. 108-122.

²⁰ *Precitat*.

²¹ O discuție aparte poate fi dezvoltată referitor la persoanele fizice care acționează în reprezentarea persoanelor juridice.

început, este conținutul art. 1 alin. (3), care prevede, în sensul echilibrului mai sus precizat, faptul că „libera circulație a datelor cu caracter personal în interiorul Uniunii nu poate fi restricționată sau interzisă din motive legate de protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal”.

Domeniile de aplicare, material și teritorial, înscrise în conținutul Regulamentului²² sunt de natură să contureze normativ cadrul general al excepțiilor care pot fi invocate și aplicate. În enunțul art. 2 alin. (2) lit. a) se face vorbire despre faptul că Regulamentul nu se aplică prelucrării datelor care au caracter personal „în cadrul unei activități care nu intră sub incidența dreptului Uniunii Europene”. Acesta este motivul pentru care, din această perspectivă, în România, au fost adoptate mai multe norme cu forță juridică de lege²³, dar și altele. Sub aceeași cupolă, a excepțiilor generale, întâlnim și activitățile care intră sub incidența capitolului 2 al titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, adică acelea din materia politicii externe și de securitate comună.

4. Excepțiile specifice care pot fi invocate în materia executării silite

Excepțiile specifice profesiilor juridice, în general, și materiei executării silite, în special, își au originile tot în domeniul material de aplicare a prevederilor Regulamentului²⁴. Potrivit art. 2 alin. (2) lit. d), Regulamentul nu se aplică prelucrării datelor care au caracter personal „de către autoritățile competente în scopul prevenirii, investigării, depistării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării sancțiunilor penale, inclusiv al protejării împotriva amenințărilor la adresa siguranței publice și al prevenirii acestora”. Conceptul, cu valențe juridice deosebite, folosit de două ori în enunțul de mai sus, este cel cu trimitere la „scopul prevenirii”. De ce? Pentru că acțiunile care se pot derula într-un astfel de scop pot fi multiple, uneori dobândind forme și conținuturi diferite, chiar abstracte și anterioare săvârșirii infracțiunilor. Datele care au caracter personal, solicitate în acest

---

²² Art. 2 și 3.

²³ Legea nr. 129/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 102/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, precum și pentru abrogarea Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 19 iunie 2018 și Legea nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 651 din 26 iulie 2018. Acestora și se adaugă și altele, pe care le vom invoca în cadrul excepțiilor specifice.

²⁴ Directiva 95/46/CE, la art. 3, nu distinge între domeniul material și cel teritorial. Aceasta face vorbire doar de „Domeniul de aplicare”, precizând, în cuprinsul celor două alineate, cazurile în care se aplică prevederile sale, respectiv situațiile în care nu se aplică.

scop, îndeosebi în cazul în care acțiunile în afara legii nu se mai săvârșesc, prevenția atingându-și ținta, este posibil, într-o interpretare strict juridică să se aprecieze că solicitările entităților abilitate nu au fost întemeiate, nejustificându-se²⁵. Este necesară administrarea probelor și prezentarea lor operatorului de date sau nu? Controversa a existat și, sigur, va continua să existe. De asemenea, se pune întrebarea dacă persoana vizată trebuie să fie sau nu informată cu privire la solicitarea în cauză, chiar dacă, în mod firesc, nu i se cere consimțământul?

Regulamentul nu se aplică în situațiile enumerate la art. 2 alin. (2) lit. d), dar se aplică un alt act juridic al Uniunii Europene, și anume Directiva (UE) 2016/680²⁶, directivă care, apreciem că, în substanța prevederilor sale, guvernează cele mai importante excepții de la aplicarea Regulamentului și care, poate nu întâmplător, a fost publicată în aceeași zi în care a fost publicat și Regulamentul (UE) 2016/679²⁷. Directiva a fost transpusă prin Legea nr. 363/2018²⁸, dar reflectarea conținutului său este prezentă și în alte norme de drept intern²⁹.

Așa cum se precizează chiar în preambulul Directivei 2016/680, la considerentul 5, unul dintre motivele pe care se întemeiază adoptarea acesteia se referă la faptul că Directiva 95/46/CE, la nivelul anului 2016 fiind în vigoare, nu se aplica prelucrării datelor cu caracter personal în cursul exercitării unei activități care se înscria în domeniul de aplicare a „dreptului comunitar”, cum sunt activitățile în domeniul cooperării judiciare în materie penală și al cooperării polițienești.

Potrivit considerentului 22 din preambulul Directivei, Autoritățile publice³⁰ cărora le sunt divulgate date cu caracter personal în conformitate cu o obligație legală pentru exercitarea misiunii lor oficiale „nu ar trebui să fie considerate drept destinatari în cazul în care primesc date cu caracter personal care sunt necesare pentru desfășurarea unei anumite anchete de interes general, în conformitate cu dreptul Uniunii sau cu dreptul intern”. Autoritățile respective trebuie să aibă în

---

²⁵ A se vedea pct. 12 din preambulul Directivei (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului, publicată în JO L 119, 4.5.2016.

²⁶ *Precitată.*

²⁷ 4 mai 2016, JO L119 (ambele au fost adoptate la data de 27 aprilie 2016).

²⁸ Legea nr. 363/2018, privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, descoperirii, cercetării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau al executării pedepselor, măsurilor educative și de siguranță, precum și privind libera circulație a acestor date, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 13 din 7 ianuarie 2019.

²⁹ De exemplu, Decizia nr. 133/2018 a ANSPDCP privind aprobarea procedurii de primire și soluționare a plângerilor.

³⁰ Aici sunt incluse: autoritățile fiscale și vamale, unitățile de investigare financiară, autoritățile administrative independente sau autoritățile piețelor financiare, responsabile de reglementarea și de supravegherea piețelor valorilor mobiliare.

vedere faptul că prelucrarea datelor care au caracter personal trebuie să respecte normele aplicabile privind protecția datelor, în conformitate cu scopurile prelucrării. Astfel, „orice prelucrare a datelor cu caracter personal trebuie să fie legală, echitabilă și transparentă față de persoanele fizice în cauză, iar prelucrarea trebuie să fie făcută numai pentru scopuri specifice prevăzute de lege”³¹. Directiva admite faptul că autoritățile care aplică legea au posibilitatea de a desfășura activități „precum investigațiile sub acoperire sau supravegherea video”, dar condiționează această posibilitate de scopul activității, în sensul că acestea trebuie să se desfășoare pentru a preveni, depista, investiga sau urmări penal fapte prevăzute de legea penală și calificate drept infracțiuni. Aceleași activități sunt admise și în cazul în care scopul lor este acela de a executa sancțiuni penale. În această categorie sunt incluse și protecția împotriva fraudei și a „prevenirii amenințărilor la adresa securității publice, în măsura în care sunt prevăzute de lege și constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică, ținându-se seama în mod corespunzător de interesele legitime ale respectivei persoane fizice”³².

Directiva conține o serie de detalii pentru ca informațiile din domeniul protecției datelor care au caracter personal să fie prelucrate în mod „echitabil”. Pentru a se respecta această regulă a „prelucrării echitabile” este necesar să fie îndeplinite cerințele impuse prin acest act juridic, și anume³³: persoanele fizice „trebuie să fie informate cu privire la riscurile, normele, garanțiile și drepturile în materie de prelucrare a datelor acestora cu caracter personal”, dar și cu privire la „modul în care urmează să își exercite respectivele drepturi”; „scopurile specifice în care datele cu caracter personal sunt prelucrate (...) trebuie să fie explicite, legitime și să fie determinate la momentul colectării datelor”; mai mult, „datele cu caracter personal (...) trebuie să fie adecvate și relevante pentru scopurile în care sunt prelucrate”; datele cu caracter personal colectate nu trebuie să fie excesive și nu trebuie „stocate mai mult timp decât este necesar pentru îndeplinirea scopului în care sunt prelucrate”; „datele cu caracter personal (...) trebuie prelucrate doar în cazul în care scopul prelucrării nu poate fi îndeplinit, în mod rezonabil, prin alte mijloace”.

O altă prevedere ce are incidență pentru materia noastră este cea de la considerentul 30 al preambulului Directivei, în cuprinsul căruia se face referire la procedurile judiciare, proceduri în cadrul cărora „declarațiile care conțin date cu caracter personal se bazează pe o percepție subiectivă a persoanelor fizice și nu sunt întotdeauna verificabile”. În consecință, principiul exactității datelor „nu ar trebui să se aplice exactității unei declarații, ci doar faptului că o anumită declarație a fost făcută”.

---

³¹ Potrivit considerentului 26 din preambulul Directivei.

³² *Idem.*

³³ *Idem.*

Necesitatea realizării unui echilibru just între transparență și confidențialitate nu este o noutate la nivelul Uniunii Europene, în materie. Amintim, în acest sens, Directiva (UE) 2019/1023³⁴ privind restructurarea și insolvența, care, din punctul de vedere al armonizării legislațiilor naționale, pentru o bună interoperabilizare normativă și instituțională, în plan vertical și orizontal, raportându-se la Regulamentul (UE) 2016/679, sub aspectul diferențelor de forță juridică între cele două acte juridice ale UE, autoritățile naționale sunt în situația de a pune în aplicare și a respecta acest echilibru.

În ceea ce privește Legea nr. 363/2018, prin care a fost transpusă Directiva (UE) 2016/680, vizând domeniile la care am făcut deja referire, potrivit art. 1 alin. (2), prelucrarea datelor care au caracter personal pentru realizarea activităților de menținere și asigurare a ordinii și siguranței publice se realizează numai dacă acestea sunt prevăzute de lege și sunt necesare pentru prevenirea unui pericol cel puțin asupra vieții, integrității corporale sau sănătății unei persoane ori a proprietății acesteia, precum și pentru combaterea infracțiunilor”. Relevantă pentru domeniul executării silite este precizarea potrivit căreia între scopurile enunțate se regăsește, alături de cel referitor la „prevenirea unui pericol cel puțin asupra vieții unei persoane”, și cel privind „proprietatea acesteia”.

Primul alineat al art. 3 este, de asemenea, relevant pentru domeniu, deoarece se menționează faptul că legea se aplică „prelucrării datelor cu caracter personal de către *autoritățile competente*”, în cazul nostru Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din România, prin executorii judecătorești.

Legiuitorul român, luând în considerare definiția consacrată prin Directiva (UE) 2016/680³⁵, la art. 4 lit. g) al Legii nr. 363/2018, precizează că „autoritate competentă” poate fi „orice autoritate publică sau orice alt organism sau entitate investită cu exercițiul autorității de stat, competentă în materie de prevenire, descoperire, cercetare, urmărire penală și combatere a infracțiunilor sau de executare a pedepselor, inclusiv în materia menținerii și asigurării ordinii și siguranței publice”.

Relevantă pentru domeniul executării silite este Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative. Stimulează reflecții și trebuie analizat faptul dacă, potrivit art. 1 alin. (1) lit. b), între autoritățile și instituțiile publice cu atribuții de „de reglementare, informare și control în domeniu”, se regăsește și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din România,

---

³⁴ Directiva (UE) 2019/1023 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 (Directiva privind restructurarea și insolvența), publicată în JO L 172, 26.6.2019.

³⁵ Art. 3 pct. 7.

respectiv executorii judecătorești, alături de unitatea de informații financiare a României, adică Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Această clarificare este importantă, deoarece, potrivit art. 1¹, toate aceste autorități, în cazul în care acționează în domeniul de aplicare al legii, „cooperează în ceea ce privește elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și a activităților de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului”.

Potrivit alin. (3) al art. 1, Oficiul coordonează realizarea evaluării riscurilor de spălare a banilor și finanțarea terorismului la nivel național, în cooperare cu autoritățile implicate, dar „cu asigurarea protecției datelor cu caracter personal”.

În continuare, legiuitorul stabilește conținutul noțiunii de „organism de autoreglementare”. Astfel, potrivit lit. n) a art. 2, „organism de autoreglementare înseamnă uniunile, corpurile profesionale sau alte forme asociative ale profesiilor reglementate, care au competențe de reglementare a activității membrilor lor, prin emiterea de regulamente și instrucțiuni privind activitatea și conduita etică a membrilor, de control și supraveghere a exercitării atribuțiilor legale ale acestora”.

Potrivit art. 5 alin. (1) lit. f), intră sub incidența legii, sub aspectul entităților raportoare, inclusiv „notarii publici, avocații, executorii judecătorești și alte persoane care exercită funcții juridice liberale în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare”.

O notă de un real interes întâlnim la art. 6 alin. (1) lit. d), potrivit căruia „entitățile raportoare (...) sunt obligate să transmită un raport pentru tranzacții suspecte exclusiv Oficiului dacă acestea cunosc, suspectează sau au motive rezonabile să suspecteze că (...) în orice alte situații sau cu privire la elemente care sunt de natură să ridice suspiciuni referitoare la caracterul, scopul economic sau motivația tranzacției, cum ar fi existența unor anomalii față de profilul clientului, precum și atunci când există indicii că datele deținute despre client ori beneficiarul real nu sunt reale sau de actualitate, iar clientul refuză să le actualizeze ori oferă explicații care nu sunt plauzibile”.

Măsurile standard de cunoaștere a clientului includ date care au caracter personal: „client sau beneficiar real”, „asigurări de viață” sau „al altor tipuri de asigurări”.

Articolul 15 precizează, la alin. (1) lit. a), că „identificarea clienților și a beneficiarilor reali cuprinde cel puțin în cazul persoanelor fizice - toate datele de stare civilă prevăzute în documentele de identitate”. Remarcăm faptul că acestea sunt date care au caracter personal, de asemenea, încadrate între excepțiile specifice.

Există o serie de riscuri, vulnerabilități, amenințări cu privire la datele care au caracter personal, persoanele vizate cărora le aparțin și actele/documentele care le includ.

a) datele care au caracter personal, întâlnite și în materia executării silită și care, ca regulă, sunt protejate, ori, ca excepție pot fi transmise, în anumite condiții, sunt: numele, prenumele și domiciliul debitorului și creditorului - persoană fizică menționate în cererea de executare silită (art. 664 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură civilă, denumit, în continuare, *C. pr. civ.*); onorariul executorului judecătoresc, al avocatului, expertului, traducătorului și interpretului [art. 670 alin. (3) pct. 2-4 *C. pr. civ.*]; dacă din lege nu rezultă contrariul, pentru toate actele de executare efectuate în cursul executării, executorul judecătoresc este obligat să încheie procese-verbale care vor cuprinde următoarele mențiuni: numele și calitatea celui care încheie procesul-verbal; numele și domiciliul (...) debitorului și creditorului; semnătura executorului, precum și când este cazul, a altor persoane interesate în executare sau care asistă la efectuarea actului de executare; ștampila executorului judecătoresc [art. 679 alin. (1) lit. b), e) l) și m) *C. pr. civ.*]; numele și prenumele judecătorilor instanțelor care dispun executarea silită, judecătorul sindic investit cu procedura de insolvență³⁶; conținutul scrisorilor, imaginile din fotografii, tablourile personale sau de familie, ca bunuri neurmăribile [art. 727 lit. e) *C. pr. civ.*]; incapacitatea temporară de muncă, maternitatea ș.a. [art. 729 alin. (4) și (7) *C. pr. civ.*]; remunerația administratorului-sechestru (art. 748 *C. pr. civ.*); numele sau denumirea și adresa potențialului cumpărător [art. 754 alin. (1) *C. pr. civ.*] ș.a.

b) actele care conțin date care au caracter personal pot fi: comunicarea actelor de procedură de către executorul judecătoresc fie personal, fie prin intermediul agentului său procedural (art. 672 *C. pr. civ.*); citarea la ultimul domiciliu, în situația în care debitorul (persoană fizică) nu mai are domiciliul cunoscut- cu privire la decăderea debitorului din beneficiul termenului de plată [art. 675 alin. (2) *C. pr. civ.*]; notificarea executorului judecătoresc [cazul obligațiilor alternative art. 676 alin. (1) *C. pr. civ.*]; citarea terțului [art. 680 alin. (2) *C. pr. civ.*]; înștiințarea colectivă prin citație a tuturor moștenitorilor defunctului la domiciliul acestora [art. 688 alin. (2) *C. pr. civ.*]; registrele ținute în cazul creanțelor bănești rezultate din înscrierile contabile [document solicitat potrivit art. 692 alin. (2) *C. pr. civ.*]; cererea depusă la executorul judecătoresc, care conține date care au caracter personal: persoană fizică, bunuri ș.a. [art. 692 alin. (1)-(4) *C. pr. civ.*]; copia de pe cererea de intervenție și de pe documentele justificative care se comunică creditorului urmăritor [art. 693 alin. (1) *C. pr. civ.*]; copia certificată a încheierii de

³⁶ Decizie de admitere RIL nr. 17/2020.

încuviințare a cererii de intervenție [art. 694 alin. (1) C. pr. civ.]; întocmirea anunțurilor și publicațiilor de vânzare [art. 700 alin. (1) C. pr. civ.]; încheierea de încetare a executării [art. 703 alin. (2) C. pr. civ.]; contestația la executare, formulată de către „cei interesați sau vătămați prin executare” [art. 712 alin. (1) C. pr. civ.]; hotărârea judecătorească sau arbitrală [art. 713 alin. (1) C. pr. civ.]; înștiințarea privind înființarea popririi [art. 717 alin. (1) pct. 2 C. pr. civ.]; încheierea de încuviințare a executării sau somația [art. 715 alin. (1) pct. 3 C. pr. civ.]; contestația împotriva încheierilor executorului judecătoresc [art. 715 alin. (2) C. pr. civ.]; contestația privind lămurirea înțeleșului, întinderii sau aplicării titlului executoriu [art. 715 alin. (3) C. pr. civ.]; copiile certificate de executorul judecătoresc de pe actele de executare contestate [art. 717 alin. (2) C. pr. civ.]; hotărârea pronunțată cu privire la contestație [art. 718 alin. (1) C. pr. civ.]; cererile adresate judecătorului-sindic pe calea ordonanței președințiale având ca obiect măsuri vremelnice privind ridicarea, suspendarea și suspendarea provizorie a măsurilor de executare silită luate de organele de executare fiscală, în cazurile în care executarea silită a fost începută de acestea în temeiul art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014³⁷; hotărârea de admitere sau de respingere a contestației [art. 720 alin. (4) C. pr. civ.]; înscrisurile privind sechestrul asupra bunurilor deja identificate [art. 739 alin. (1) și (2) C. pr. civ.]; certificatul de înmatriculare și cartea de identitate a vehiculului sechestrat [art. 740 alin. (1) C. pr. civ.]; procesul-verbal de sechestrul [art. 740 alin. (1) C. pr. civ.]; polița de asigurare negociabilă [art. 740 alin. (5) C. pr. civ.]; documentele care se găsesc în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare și alte registre de publicitate [art. 741 alin. (2) C. pr. civ.]; documentele întocmite pentru publicitatea sechestrului în Registrul comerțului, în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare, registrul succesoral ținut de Camera Notarilor Publici și alte registre de publicitate [art. 742 alin. (1) C. pr. civ.]; procesul-verbal de sechestrul (art. 744 C. pr. civ.); copia certificată a procesului-verbal de sechestrul [art. 743 alin. (3) C. pr. civ.]; comunicarea și înmânarea citațiilor, în general [de exemplu, art. 744 alin. (3) C. pr. civ.]; caietul de sarcini [art. 757 alin. (5) C. pr. civ.]; cererea de expertiză [art. 758 alin. (5) C. pr. civ.]; publicațiile și anunțurile de vânzare care cuprind numele, prenumele și domiciliul debitorului și creditorului [art. 762 alin. (2) lit. d) C. pr. civ.], precum și numele executorului judecătoresc [art. 762 alin. (2) lit. c) C. pr. civ.]; actul de adjudecare [art. 854 lit. d) C. pr. civ.].

c) persoanele vizate ale căror date care au caracter personal pot fi colectate și prelucrate includ: executorii judecătorești; judecătorii; membrii majori ai familiei ori altă persoană majoră care participă la identificarea bunurilor urmăribile, martorii [art. 680 alin. (1) C. pr. civ.]; moștenitorii sau curatorul succesiunii, în cazul în care debitorul a decedat [art. 687 alin. (2) C. pr. civ.]; curatorul special

³⁷ Potrivit Decizie de admitere RIL 17/2020.

[art. 688 alin. (1) C. pr. civ.]; reprezentanții sau ocrotitorii legali în cazul minorilor sau al persoanelor puse sub interdicție judecătorească [art. 688 alin. (3) C. pr. civ.]; creditorii [art. 690 alin. (2) C. pr. civ.]; organele de executare fiscală³⁸; persoana căreia urmează să i se facă comunicările în cazul în care contestatorul nu locuiește în localitatea de reședință a instanței și contestatorul [art. 716 alin. (2) C. pr. civ.]; debitorul sau terțul garant [art. 721 alin. (1) C. pr. civ.]; agentul de poliție, jandarmul sau alți agenți ai forței publice [art. 734 alin. (1) C. pr. civ.]; specialiștii pentru deschiderea localului, încăperilor, caselor de fier ș.a. (art. 736 C. pr. civ.); administratorul-sechestrului desemnat de creditor [art. 739 alin. (2) C. pr. civ.]; organul de poliție rutieră [art. 740 alin. (3) C. pr. civ.]; persoana căreia i se lasă în depozit bunurile sechestrate, înscrisă în procesul-verbal de sechestrul [art. 744 alin. (1) lit. g) C. pr. civ.]; soțul contestator [art. 752 alin. (3) C. pr. civ.]; terțul cumpărător [art. 754 alin. (2) C. pr. civ.] ș.a.

Cu siguranță, situația privind datele care au caracter personal, documentele în care se înscriu acestea și persoanele cărora le aparțin, relevante pentru executarea silită, este susceptibilă de îmbunătățiri/completări consistente, dacă ne raportăm la permanenta evoluție a domeniului.

5. Concluzii

Problematica datelor care au caracter personal, precum și instituirea procedurilor și a mecanismelor de protecție a acestora a fost, este și va rămâne, în continuare, de mare actualitate, dacă avem în vedere evoluțiile pe care le înregistrează viața, în general, și, în mod corelativ, datele care aparțin persoanelor fizice, în special. Înființarea Academiei de Protecție a Datelor³⁹, pentru a facilita și a sprijini schimburile dintre autoritățile de reglementare europene și internaționale, va răspunde exigențelor din ce în ce mai bine conturate în materie. Un motiv în plus, în sensul evoluțiilor care vor fi cunoscute în plan intern, european și internațional, îl reprezintă chiar echilibrul care trebuie consolidat între regulile instituite în domeniu și excepțiile care pot fi invocate, inclusiv în materia executării silite.

³⁸ *Idem.*

³⁹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliul, *Protecția datelor ca pilon al capacității cetățenilor și al abordării UE privind tranziția digitală – doi ani de aplicare a Regulamentului general privind protecția datelor*, Bruxelles, 24.6.2020, COM(2020) 264 final.